

NAVIAIR

Naviair
Naviair Allé 1
DK 2770 Kastrup
CVR-nr.: 26059763

ÅRSRAPPORT 2018

Indholdsfortegnelse

Virksomhedsoplysninger.....	2
Ledelsesberetning.....	9
Naviairs ledelse	22
Ledelsespåtegning.....	24
De uafhængige revisorers revisionspåtegning	26
Anvendt regnskabspraksis	30
Resultatopgørelse.....	37
Balance	38
Egenkapitalopgørelse	40
Pengestrømsopgørelse.....	41
Noter	42

Virksomhedsoplysninger

Naviair

Naviair Allé 1
DK 2770 Kastrup

CVR-nr.: 26059763

Hjemsted: Kastrup

Regnskabsår: 01.01.2018-31.12.2018

Naviair er et statsligt infrastrukturselskab med status som selvstændig offentlig virksomhed ejet af den danske stat ved Transport-, Bygnings- og Boligministeriet.

Naviair er designeret af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen til at levere luftfartstjenester til luftfarten.

Bestyrelse

Anne Birgitte Lundholt, Formand

Michael Fleischer, Næstformand

Henrik Christoffersen *

Flemming Kim Hansen *

Per Møller Jensen

Helle Munksø *

Birthe Høegh Rask **

Christina Rasmussen **

**) Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem*

****) Medlem af bestyrelsens revisionsudvalg*

Direktion

Carsten Fich, Administrerende direktør

Søren Stahlfest Møller, Viceadministrerende direktør & CFO

Revisorer

PricewaterhouseCoopers

Strandvejen 44

DK 2900 Hellerup

Rigsrevisionen

Landgreven 4

DK 1301 København

NAVIAIR

Koncernstruktur

Pr. 31. december 2018

Modervirksomhed

Naviair

Konsoliderede dattervirksomheder

Naviair Surveillance A/S
(100 % ejerandel)

Aireon Holdings LLC
(4,4 % ejerandel)

Associerede virksomheder

NUAC HB
(50 % ejerandel)

Entry Point North AB
(33,3 % ejerandel)

Naviairs kerneaktiviteter kan overordnet opdeles i fire hovedområder:

Flyveledelse i det danske luftrum

- Fra kontrolcentralen i København leverer vi områdekontrolltjeneste (En route) og indflyvningskontrolltjeneste til Københavns Lufthavn.
- Fra kontrollårnet i København leverer vi tårnkontrolltjeneste.
- Fra kontrollårnene i Roskilde, Billund, Aarhus, Aalborg og Bornholm leverer vi lokal tårn- og indflyvningskontrolltjeneste.

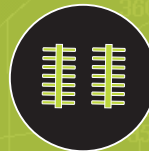
Flyveinformationstjeneste i Danmark og Nordatlanten

- Fra kontrolcentralen i København leverer vi flyveinformationstjeneste og briefingtjeneste.
- Fra kontrolcentralen i Nuuk leverer vi flyveinformationstjeneste og briefingtjeneste.
- Fra tårnet på Vågar på Færøerne leverer vi flyvepladsflyveinformationstjeneste.

AIS (Aeronautical Information Service)

- Vi leverer aeronautiske publikationer, AIP, i Danmark og Grønland og på Færøerne.

Teknisk drift og vedligehold

- Vi står for teknisk drift og vedligehold af egne navigationsanlæg, kommunikationsanlæg, overvågnings-systemer og øvrigt teknisk udstyr til lufttrafikstyring i Danmark, Grønland og på Færøerne.
- Fra vores tekniske baser i København, Billund og Aalborg sælger vi teknisk drift og vedligehold til luftfartskunder.

Aalborg ATC, operationer 2018

Lufthavn, IFR: 24.222
Lufthavn, VFR: 8.051

Aarhus ATC, operationer 2018

Lufthavn, IFR: 18.324
Lufthavn, VFR: 13.090

Billund ATC, operationer 2018

Lufthavn, IFR: 43.645
Lufthavn, VFR: 9.929

Roskilde ATC, operationer 2018

Lufthavn, IFR: 11.147
Lufthavn, VFR: 63.980

Alle fly flyver enten efter Instrument Flyve regler (IFR) eller efter Visuelle Flyve-regler (VFR). Ved brug af IFR navigerer flyet udelukkende ved hjælp af instrumenter og kan derfor flyve selv i dårligt vejr i modsætning til VFR, som kun kan finde sted, når vejret opfylder specifikke krav.

Vi skaber værdi for luftfarten, samfundet og erhvervslivet.

Vi sørger for mobilitet og tilgængelighed og understøtter på den måde vækst og sikkerhed i Danmark.

Vi leverer sikker og effektiv trafikstyring til luftfarten og sørger altid for, at der er tilstrækkelig kapacitet, så der ikke opstår forsinkelser på grund af flyveledelsen.

Copenhagen ATCC, operationer 2018

Luftrum, IFR: 669.725

Greenland ATS, operationer 2018

Luftrum, IFR: 17.370
Luftrum, VFR: 13.467

Copenhagen Information, operationer 2018

Luftrum: ca. 50.000

Vågar ATS, operationer 2018

Lufthavn, IFR: 3.778
Lufthavn, VFR: 1.633

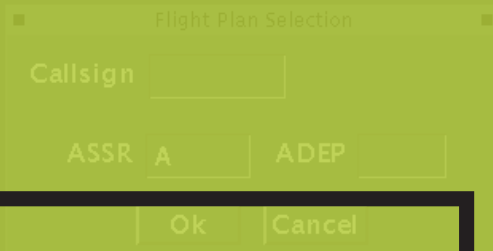
København ATC, operationer 2018

Lufthavn, IFR: 266.207

Rønne ATC, operationer 2018

Lufthavn, IFR: 6.888
Lufthavn, VFR: 2.447

Vi er i løbende dialog med vores kunder, så vi kan opfylde luftfartsselskaber og lufthavnes behov og ønsker. For at yde den bedste service internationalt samarbejder vi tæt med andre lufttrafikstyringsselskaber.

Vi er altid klar til at udvikle nye løsninger til fordel for vores kunder og til fordel for Danmark og andre danske virksomheder. Vores værdiskabelse sker ikke nødvendigvis ved, at vi selv får kommercielt udbytte af aktiviteterne. Vi skaber også – og gerne – værdi gennem udvikling og vækst for samfundet og det danske erhvervsliv ved at bidrage til andres aktiviteter med vores ekspertise inden for lufttrafikstyring og infrastruktur.

Vi arbejder aktivt for, at Danmark og danske virksomheder kommer med i førerfeltet i udviklingen af dronesystemer og -teknologi. Derfor deltager vi proaktivt i samspil med relevante partnere og indgår i – og støtter – de industrielle klynger, der udvikles inden for området i Danmark.

***** UAL906 OS H
340 N445

Vi leverer services til blandt andet drift og vedligehold af teknisk udstyr til lufthavne, salg af tekniske og operative data samt viden. Det er vores ambition at udvikle denne service.

De 3 største destinationer fra København

Oslo Gardermoen	6.810
Stockholm Arlanda	6.581
Aalborg	4.546

– antallet af flyvninger

De 3 største destinationer fra Billund

Amsterdam	1.763
Oslo Gardermoen	1.411
Frankfurt	1.406

– antallet af flyvninger

De 3 største lufthavne

– målt på antal operationer

• København	266.207
• Roskilde	91.874
• Billund	74.570

– antallet af flyvninger

De 3 største lufthavne

– målt på MTOW

• København	10.125.658
• Billund	1.096.909
• Aalborg	529.258

– antallet af serviceenheder

De 3 største kunder

- målt på operationer

SAS	20 %
Norwegian	13 %
KLM	7 %

- procentdel af flyvninger i dansk luftrum

Vi tror på, at de forskellige transportformer i fremtiden vil "smelte" mere og mere sammen, så trafikstyring og planlægning i stadig større omfang udføres samlet for alle dimensioner inden for transport. Vi bidrager derfor aktivt med vores viden til planlægningen af Danmarks fremtidige infrastruktur.

Forsvarets interesser er vigtige for Danmark, og vi anser det for meget vigtigt at medvirke til at understøtte Forsvarets udvikling. Det gør vi både gennem støtte til den operationelle hævde af Danmarks suverænitet i det nationale luftrum og ved at understøtte cybersecurity.

Vi er en grøn og klimabevidst virksomhed. Vi udmønter konkret vores ansvar gennem understøttelse af FN's verdensmål nr. 9 om bæredygtig og robust infrastruktur. Derfor er det vores ambition, at Naviair på sigt bliver en energineutral virksomhed, samtidig med at vi støtter kunderne i at realisere deres ønsker om grønne løsninger.

De 3 mest benyttede flytyper

- En route

Boeing 737-800	164.343
Airbus 320	84.937
Airbus 321	45.021

- antallet af flyvninger

De 3 mest benyttede flytyper

- København

Boeing 737-800	30.995
Airbus 320	22.386
Canadair Regional Jet 900	12.738

- antallet af flyvninger

De 3 mest benyttede flytyper

- Billund

Boeing 737-800	4.043
Airbus 320	2.148
Fairchild Dornier 328JET	1.865

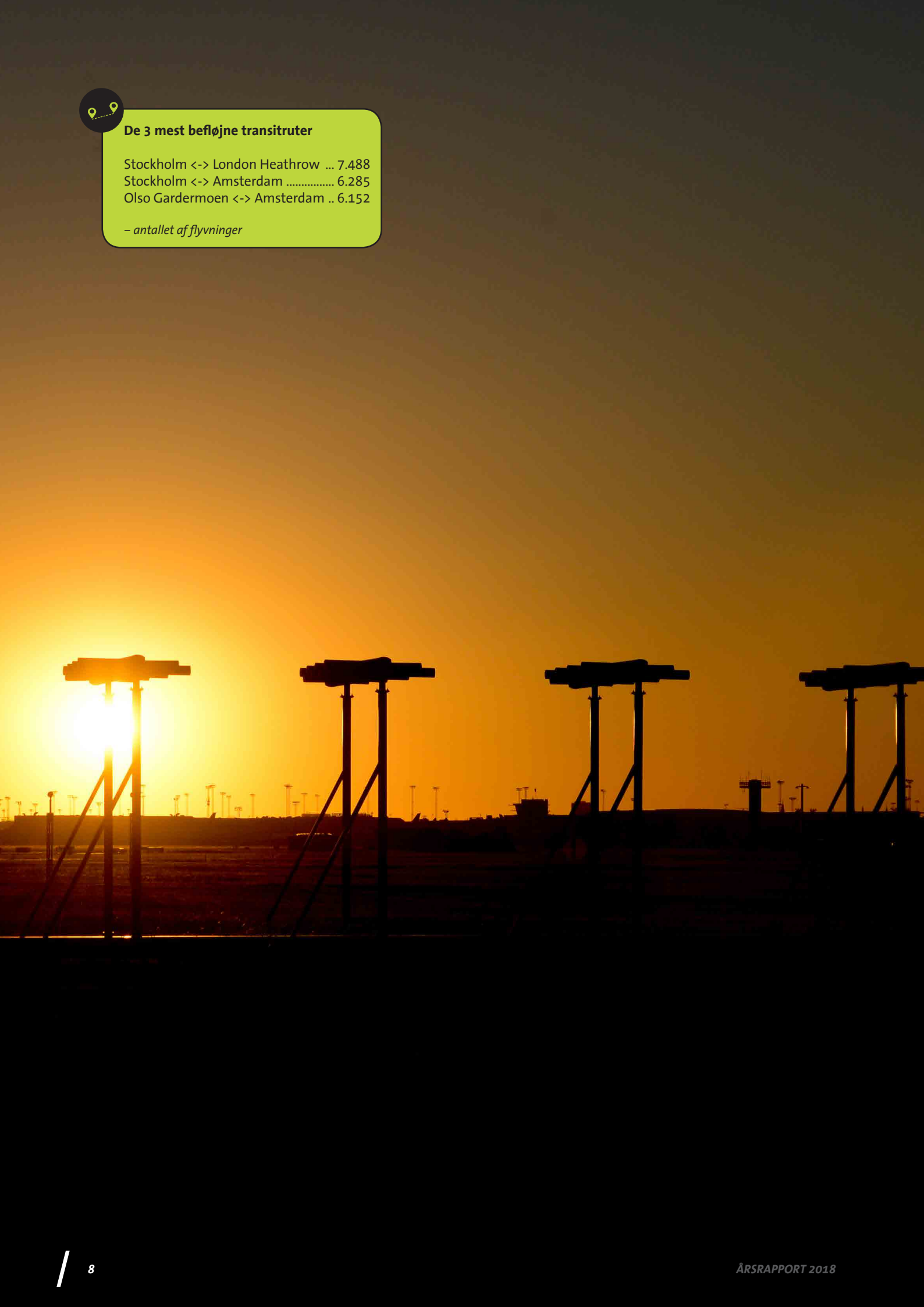
- antallet af flyvninger

De 3 mest befløjne transitruter

Stockholm <-> London Heathrow ...	7.488
Stockholm <-> Amsterdam	6.285
Oslo Gardermoen <-> Amsterdam ..	6.152

– antallet af flyvninger

Ledelsesberetning

Vigtige begivenheder i 2018

Marts

- Femte raketopsendelse med Aireon-satellitter fra Vandenberg Air Force Base i Californien – 45 af i alt 75 satellitter er nu på plads i kredsløb om jorden.

Maj

- Carsten Fich tiltræder som ny administrerende direktør efter Morten Dambæk, der går på pension.
- Ejerkredsen i Aireon udvides med britiske NATS. Ejerkredsen omfatter nu foruden Naviair, NAV Canada, Iridium, IAA, ENAV og NATS.
- Sjette raketopsendelse med satellitter til Aireon-systemet – 55 af i alt 75 satellitter er nu på plads i kredsløb om jorden.

Juli

- Syvende og næstsidste raketopsendelse med satellitter til Aireon-systemet – 65 af i alt 75 satellitter er nu på plads i kredsløb om jorden.

August

- Naviair sætter ny radar i drift i Billund Lufthavn.
- Naviairs bestyrelse beslutter, at der skal arbejdes videre med ambitionen om at etablere fjernstyret tårnkontrolltjeneste i de regionale lufthavne. Bestyrelsens beslutning omfatter bemyndigelse til, at indkøb af udstyr kan sendes i udbud i 2019.
- Aireon åbner verdens første globalt dækkende nødovervågningstjeneste for fly – Aireon Alert.

September

- NAV Portugal optages som det sjette medlem af COOPANS Alliance, som er det førende tekniske udviklingssamarbejde i Europa inden for harmonisering og standardisering af lufttrafikstyring. Naviair var blandt initiativtagerne til COOPANS Alliance.

Oktober

- Naviair opslår 14 nye flyveleder-aspirantstillinger.
- EU bevilger Naviair i alt 46 mio. kr. i støtte til to projekter, der skal medvirke til at modernisere lufttrafikstyringen i Europa. De to projekter skal blandt andet sikre effektiv håndtering og kvalitetssikring af fremtidens datadistribution og forbindelsen mellem informationssystemerne.

November

- Vágar Lufthavn på Færøerne opsiger aftale om leverance af flyvepladsflyveinformations-tjeneste med Naviair med virkning fra 1. januar 2020.
- Indkøb af ny radar til Esbjerg sendes i udbud.

Naviair håndterer årligt omkring 800.000 flyvninger med fly i alle størrelser.

Hoved- og nøgletal

Naviairs økonomiske udvikling siden 1. januar 2014 kan beskrives ved disse hoved- og nøgletal:

(Mio. DKK)	Koncern				
	2018	2017	2016	2015	2014
Resultat					
Nettoomsætning	957,7	937,8	906,3	920,2	941,6
Driftsresultat	93,2	89,2	66,5	77,6	133,1
Resultat af finansielle poster	-2,7	-9,6	-26,6	-40,6	-43,2
Årets resultat	70,3	65,6	18,2	29,7	70,7
Balance					
Anlægsaktiver	1.387,4	1.357,5	1.307,2	1.249,3	1.264,5
Omsætningsaktiver	431,9	346,6	276,6	354,3	522,0
Balancesum	1.819,3	1.704,1	1.583,8	1.603,6	1.786,5
Rentebærende gæld	200,0	200,0	200,0	336,6	536,6
- heraf ansvarlig lånekapital	200,0	200,0	200,0	336,6	536,6
Egenkapital	1.101,8	1.032,0	966,8	949,1	919,1
Pengestrømme					
Pengestrømme fra:					
- driftsaktivitet	157,9	223,3	238,5	120,1	276,8
- investeringsaktivitet	-222,9	-143,2	-159,1	-89,7	-179,7
- finansieringsaktivitet	-	-	-136,6	-200,0	-
Årets investeringer i materielle anlægsaktiver	-93,1	-92,9	-76,6	-41,7	-93,9
Årets forskydning i likvider	-65,0	80,1	-57,2	-169,6	97,1
Likvider ved årets udgang	81,7	146,7	66,6	123,8	293,4
Gennemsnitligt antal medarbejdere					
	631	625	646	637	641
Nøgletal i %					
Overskudsgrad	9,7	9,5	7,3	8,4	14,1
Afkastningsgrad	5,1	5,2	4,2	4,8	7,5
Soliditetsgrad ekskl. ansvarlig lånekapital	60,6	60,6	61,0	59,2	51,4
Soliditetsgrad inkl. ansvarlig lånekapital	71,6	72,3	73,7	80,2	81,5
Forrentning af egenkapital	6,6	6,6	1,9	3,2	8,0
Øvrige nøgletal					
Gearing	-0,4	-0,8	-0,4	-0,7	-1,2
Rentedækningsgrad	14,0	12,5	5,6	4,1	5,0

Nøgletallene er udarbejdet i overensstemmelse med Finansforeningens anbefalinger og vejledning.

Modervirksomhed

2018	2017	2016	2015	2014
957,8	937,8	906,3	920,2	941,6
93,5	89,2	66,7	77,7	133,1
-3,0	-2,1	-26,1	-41,4	-46,6
67,8	67,4	23,4	28,7	67,2
1.266,5	1.243,0	1.210,6	1.210,6	1.247,5
549,0	453,4	368,1	383,7	530,8
1.815,5	1.696,4	1.578,7	1.594,3	1.778,3
200,0	200,0	200,0	336,6	536,6
200,0	200,0	200,0	336,6	536,6
1.098,1	1.030,2	962,9	939,5	910,8
163,6	223,2	144,9	102,0	266,8
-222,9	-124,0	-101,6	-70,4	-171,1
-	-	-136,6	-200,0	-
-93,1	-92,9	-76,6	-41,7	-93,9
-59,2	99,2	-93,3	-168,4	95,7
70,3	129,5	30,3	123,6	292,1
631	625	646	637	641
9,8	9,5	7,4	8,4	14,1
5,2	5,3	4,2	4,9	7,5
60,5	60,7	61,0	58,9	51,2
71,5	72,5	73,7	80,0	81,4
6,4	6,8	2,5	3,1	7,7
-0,4	-0,7	-0,2	-0,7	-1,2
14,6	13,3	5,7	4,2	5,0

Hoved- og nøgletal er defineret og beregnet i overensstemmelse med Finansforeningens vejledning.

Overskudsgrad

$$\frac{\text{Driftsresultat x 100}}{\text{Nettoomsætning}}$$

Afkastningsgrad

$$\frac{\text{Driftsresultat x 100}}{\text{Samlede aktiver}}$$

Soliditetsgrad

$$\frac{\text{Egenkapital ultimo x 100}}{\text{Samlede aktiver}}$$

Forrentning af egenkapital

$$\frac{\text{Årets resultat x 100}}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$$

Gearing

$$\frac{\text{Nettorentebærende gæld (ekskl. ansvarlig lånekapital)}}{\text{EBITDA (Driftsresultat + Af- og nedskrivninger)}}$$

Rentedækningsgrad

$$\frac{\text{EBITDA + Renteindtægter}}{\text{Renteomkostninger}}$$

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Naviar aflægger årsrapport for både koncern og modervirksomhed.

I årsrapporten kommenterer vi dog som udgangspunkt alene på koncernens regnskabstal. Den primære forskel mellem koncern og modervirksomhed er, at kapitalandele i associerede virksomheder indregnes til kostpris i modervirksomheden og efter indre værdis metode i koncernen.

Årets resultat

Årets resultat før skat udgjorde et overskud på 90,5 mio. kr. mod 79,5 mio. kr. i 2017.

Afgifterne for En route – Danmark og TNC København blev som følge af EU's regler om prisregulering reduceret i 2018 i forhold til 2017. Samtidig var der kun moderat vækst i flytrafikken over Danmark i 2018. Alt i alt har det medført en reduktion af nettoomsætningen på En route og TNC København i størrelsesordenen 30 mio. kr. i forhold til 2017.

Resultatet før regulering af over-/underdækning af afgifter og skat udgjorde 104,4 mio. kr. mod 124,3 mio. kr. i 2017.

Resultatet af vores ordinære aktiviteter før skat er bedre end vores seneste forventning, som blev udmeldt i Naviars halvårsrapport. Dette skyldes blandt andet mere trafik end forventet samt en engangsindtægt i forbindelse med NAV Portugals indtræden i COOPANS.

Resultatet er tilfredsstillende.

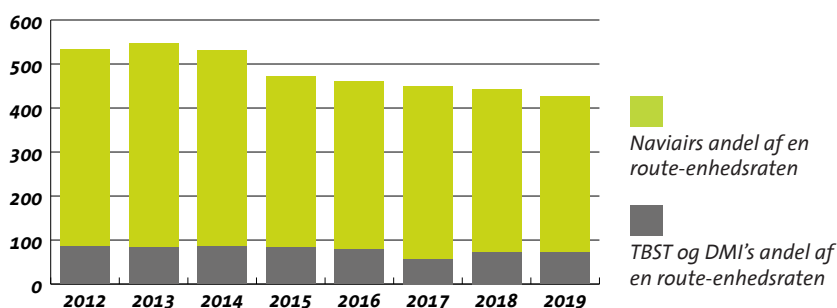
Enhedsrater

I 2018 udgjorde en route-enhedsraten for dansk luftrum 443 kr. pr. service-enhed. I 2019 sænkes den til 425 kr. Heraf udgør Naviars andel 83,4 procent (355 kr.), mens Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen og DMI's andel udgør den resterende del.

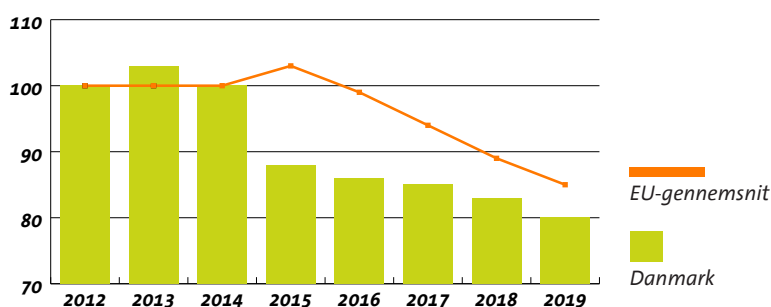
Siden 2013 er en route-enhedsraten blevet nedsat år for år. Samlet er raten nedsat fra 548 kr. pr. serviceenhed i 2013 til 425 kr. i 2019.

Dermed er en route-enhedsraten samlet reduceret med 22,3 procent på seks år. Prisnedsættelserne følger af et konstant fokus på besparelser og effektiviseringer.

Enhedsrate, En route (DKK)

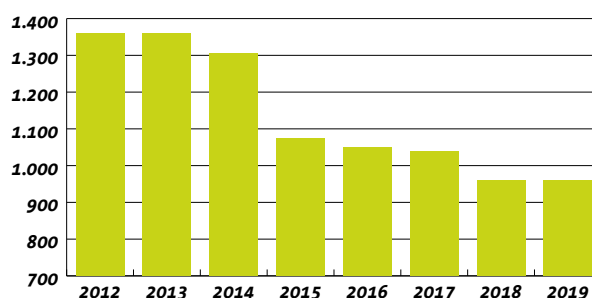
Europæisk udvikling i en route-enhedsrater (2012 = 100)

Enhedsraten for tårnkontrolltjeneste i Københavns Lufthavn (TNC København) er for 2019 fastsat til 959 kr. Det er på niveau med raten for 2018.

Naviair har nedsat enhedsraten for TNC København år for år siden 2013, hvor den var på 1.361 kr. pr. serviceenhed til 959 kr. i 2019. Over seks år er enhedsraten dermed samlet reduceret med 29,5 procent.

Enhedsrate, TNC CPH (DKK)

DMI's andel udgør 7-8 DKK

Trafik

Væksten i flytrafikken gennem dansk luftrum fortsatte i 2018, så antallet af en route-operationer steg med 3,6 procent til 669.725 mod 646.675 operationer i 2017. Målt i serviceenheder blev væksten på en route-området på 2,6 procent i forhold til 2017.

I Københavns Lufthavn kom der igen vækst i antallet af starter og landinger i 2018 efter en negativ periode i 2017. I 2018 steg antallet af operationer med 2,7 procent til 266.207 operationer mod 259.310 operationer i 2017. For TNC København betød det en vækst i serviceenheder på 4,0 procent i forhold til 2017.

I Billund Lufthavn var der vækst i antallet af starter og landinger i 2018 med 2,2 procent til 43.645 operationer mod 42.706 operationer i 2017.

Indenrigsflyvningen opgjort i antal af operationer fortsatte den negative

spiral med nye fald fra 2017 til 2018, hvor antallet af operationer faldt med 7,8 procent.

Vores sædvanligt høje effektivitet i trafikafviklingen blev fastholdt i 2018. I den dansk-svenske FAB (Functional Airspace Block) var den gennemsnitlige forsinkelse pr. operation tæt på nul med blot 0,04 minutter pr. operation i 2018. Det er langt under den maksimalt acceptable forsinkelse, som i præstationsplanen for RP2 er fastsat til 0,09 minutter pr. operation for den dansk-svenske FAB. Naviairs trafikafvikling er altså nærmest forsinkelsesfri, og vores effektivitetsniveau er blandt de højeste i Europa. I mange lande har der været en markant vækst i forsinkelserne over de seneste år. Det gennemsnitlige forsinkelsesniveau i Europa i 2018 var på 1,73 minutter. I dansk luftrum, som Naviair har ansvaret for, var den gennemsnitlige en route-forsinkelse helt nede på 0,01 minut pr. operation. Dog blev vores systemer

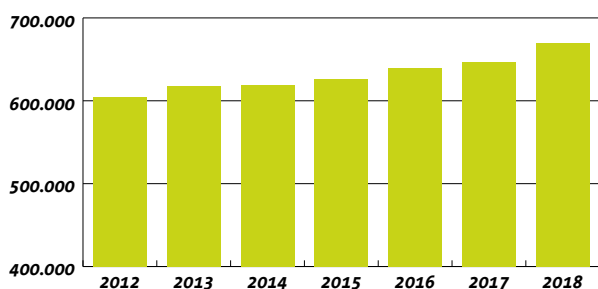
ramt af kortvarige nedbrud to gange i 2018; i februar, hvor der blev genereret en gennemsnitlig forsinkelse på 0,09 minutter og i august, hvor en kortvarig systemfejl generede en gennemsnitlig forsinkelse på 0,03 minutter.

Den høje effektivitet blev fastholdt i Københavns Lufthavn, hvor flytrafikken også i 2018 blev afviklet uden forsinkelser, som Naviair var medansvarlig for. Forsinkelser som følge af vejrforhold lå på i alt på 0,06 minutter pr. landing i Københavns Lufthavn, hvor den maksimalt accepterede gennemsnitlige forsinkelse er på 0,11 minutter pr. landing.

Vores samlede kapacitetsudnyttelse er dermed fortsat på et meget højt effektivitetsniveau og kan betegnes som fuldt tilfredsstillende. Det er vores ambition at fastholde en forsinkelsesfri service og sikre, at de gennemsnitlige forsinkelser altid holdes på det lavest mulige niveau.

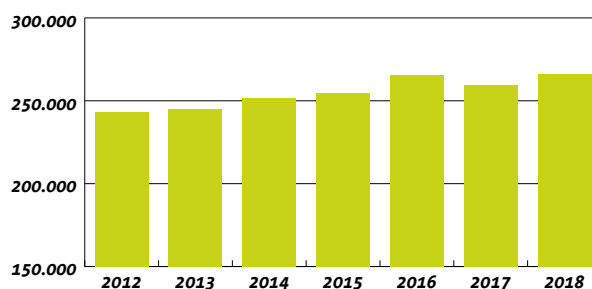
Operationer, En route

En route-operationer, dansk luftrum

Operationer, TNC København

Starter og landinger, Københavns Lufthavn

Den travleste dag i 2018 var torsdag den 14. juni, hvor Naviair håndterede 2.191 en route-flyvninger.

Ordinære driftsindtægter

Nettoomsætningen, som udgør indtægterne fra vores aktivitetsområder, var i 2018 på 957,7 mio. kr. mod 937,8 mio. kr. i 2017. Nettoomsætningen er dermed på niveau med 2017. Denne udvikling kan hovedsageligt henføres til en positiv udvikling i trafikken og et modsvarende fald i ratene. I nettoomsætningen indgår indtægter fra offentlige tilskud til driftsprojekter med 11,1 mio. kr. mod 10,1 mio. kr. i 2017.

Andre driftsindtægter udgjorde 301,3 mio. kr. mod 298,2 mio. kr. i 2017. Der er her tale om ydelser leveret til NUAC i henhold til leveringskontrakten. Denne indtægt skal vurderes i sammenhæng med ydelser leveret fra NUAC i henhold til leveringskontrakten under Naviairs andre driftsomkostninger. Andre driftsindtægter og andre driftsomkostninger er på niveau.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger udgjorde 197,0 mio. kr. mod 193,8 mio. kr. i 2017. Stigningen skyldes blandt andet almindelig prisudvikling samt omkostninger til forberedelse af digitalisering af tårn- og indflyvningskontroltjenesten.

Personaleomkostninger

Personaleomkostningerne udgjorde 585,7 mio. kr. mod 578,6 mio. kr. i 2017. De samlede personaleomkostninger er dermed steget med 7,1 mio. kr. Årsagen til stigningen er primært overenskomstbestemte lønstigninger.

I 2018 var det gennemsnitlige antal medarbejdere 631 mod 625 i 2017. Udviklingen i medarbejderindtaget skyldes fortrinsvis, at vi har øget antallet af flyvelederaspiranter for at sikre den fremtidige kapacitet i det operative område.

Afskrivninger

Afskrivningerne udgjorde 96,5 mio. kr. mod 89,7 mio. kr. i 2017. Afskrivningerne er dels øget som følge af øgede investeringer i immaterielle anlægsaktiver i forhold til 2017, dels som følge af færdiggjorte projekter i 2018. Investeringerne i immaterielle og materielle anlægsaktiviteter udgjorde 123,3 mio. kr., hvilket er 4,0 mio. kr. mere end i 2017.

Balance

Naviairs balancesum udgjorde 1.819,3 mio. kr. pr. 31. december 2018 mod 1.704,1 mio. kr. pr. 31. december 2017. Stigningen på 115,2 mio. kr. skyldes hovedsageligt stigning i materielle anlægsaktiver og tilgodehavender.

Vi har ingen tilgodehavender hos luftfartsselskaberne i form af reguleringsmæssige underdækninger. Naviairs gæld til luftfartsselskaberne i form af reguleringsmæssige overdækninger udgjorde 154,0 mio. kr., hvilket er en forøgelse på 12,8 mio. kr. Naviairs mellemværende med luftfartsselskaberne reguleres årligt som følge af faktisk trafikudvikling og faktisk inflation.

Naviairs egenkapital var pr. 31. december 2018 på 1.101,8 mio. kr., hvoraf 600 mio. kr. er ansvarlig kapital, 485,6 mio. kr. er overført resultat og 16,3 mio. kr. er reserve for nettoopskrivningen efter indre værdis metode.

Foruden den ansvarlige egenkapital har staten ydet Naviair ansvarlig lånekapital, som pr. 31. december 2018 udgjorde 200 mio. kr. Det ansvarlige lån er indgået på betingelser, der betyder, at lånet til enhver tid kan anses for egenkapital eller kapital sidestillet hermed.

Årets pengestrøm vedrørende primær drift udgjorde 187,7 mio. kr. Pengestrøm vedrørende drift udgjorde 157,9 mio. kr.

Soliditetsgrad inklusive ansvarlig lånekapital udgør 71,6 procent.

Modervirksomhedens resultat opdelt på costbaser

De to største costbaser, En route – Danmark og TNC København er reguleret i henhold til EU-Kommissionens forordning nr. 391/2013 af 3. maj 2013 om en fælles afgiftsordning for luftfartstjenester.

I henhold til ovennævnte forordning er Naviar forpligtet til at fordele sine indtægter og omkostninger på costbaser. Omkostningerne fordeles ved en direkte fordeling til costbaserne – blandt andet gennem tidsregistrering på arbejdsopgaver eller via fordelingsnøgler.

Modervirksomhedens resultat opdelt på costbaser

Costbaseregnskab 2018 (DKK. 1.000)	En route Danmark	En route Intern Grønland	En route Nord- atlanten	TNC København	Øvrige	I alt
Indtægter ¹⁾	674.170	23.291	36.860	168.013	69.294	971.628
NUAC HB indtægter	289.680	107	107	10.453	989	301.336
NUAC HB omkostninger	-295.107	-118	-118	-11.558	-1.094	-307.995
NUAC HB nettoresultat	-5.427	-11	-11	-1.105	-105	-6.659
Andre eksterne omkostninger	-111.630	-14.552	-21.329	-36.458	-12.737	-196.706
Personaleomkostninger ²⁾	-380.137	-6.997	-7.327	-118.762	-51.240	-564.463
EBITDA	176.976	1.731	8.193	11.688	5.212	203.800
Afskrivninger	-77.560	-1.654	-4.573	-11.562	-1.110	-96.459
EBIT	99.416	77	3.620	126	4.102	107.341
Finansielle poster	-1.699	-77	-181	-705	-300	-2.962
Resultat ³⁾	97.717	0	3.439	-579	3.802	104.379

1) Nettoomsætning ekskl. regulering af over-/underdækning

2) Personaleomkostninger fratrukket arbejde udført for egen regning og opført under aktiver

3) Årets resultat før regulering af over-/underdækning afgifter på -13,9 mio. kr. samt skat på -22,7 mio. kr.

En route-aktiviteterne udgjorde 69,4 procent af vores omsætning i 2018.

Tårnkontrolltjeneste i København udgjorde 17,3 procent af vores omsætning i 2018.

Præstationskrav

Siden 2012 har Naviair fulgt den europæiske præstationsordning.

Præstationsordningen udspringer af Single European Sky-lovgivningen, hvor EU både vil sikre en mere effektiv udnyttelse af luftrummet over Europa og tilstrækkelig kapacitet i luftrummet til den stigende lufttrafik. Samtidig er det målet at nedbringe CO₂-udledningen og udgifterne til luftfartstjenester.

Præstationsordningen er juridisk bindende for EU-medlemsstaterne. Danmark – og dermed Naviair – bliver målt på de resultater, der præsteres, og hvis resultaterne ikke opfylder præstationskravene, kan der blive tale om korrigerende foranstaltninger i form af pålagte fremtidige ratenedsættelser.

I 2015 gik den europæiske præstationsordning ind i den anden referenceperiode, RP2, som løber frem til og med 2019. Naviair er omfattet af præstationsplanen for den dansk-svenske FAB, og der er her fastsat præstationsmål inden for fire områder: Sikkerhed, Kapacitet, Miljø og Omkostningseffektivitet. Når RP2 udløber med udgangen af 2019, og resultaterne opgøres, er det forventningen, at Naviair har opfyldt præstationsmålene, ligesom vi gjorde det ved afslutningen af RP1.

Præstationsmål for tredje referenceperiode, RP3, fra 2020 til 2024 forventes vedtaget medio 2019.

Kunder

I 2018 var vores fem største en route-kunder:

- SAS (15,6 %)
- Norwegian (14,1 %)
- KLM (7,7 %)
- Ryanair (6,5 %)
- British Airways (4,5 %)

En route-aktiviteterne udgjorde 69,4 procent af vores omsætning før regulering af over-/underdækning i 2018.

I 2018 var vores fem største kunder inden for tårnkontrolltjeneste i Københavns Lufthavn:

- SAS (35,4 %)
- Norwegian (17,0 %)
- Ryanair (4,2 %)
- EasyJet Airline (3,6 %)
- Lufthansa (2,4 %)

Tårnkontrolltjeneste i København udgjorde 17,3 procent af vores omsætning før regulering af over-/underdækning i 2018.

Fra København udfører vi AIS (Aeronautical Information Service), som omfatter aeronautiske publikationer for Danmark, Grønland og Færøerne. Vi publicerer AIP'er (Aeronautical Information Publications) for alle tre områder samt VFG (Visual Flight Guide) for Danmark. Desuden udgiver vi AIC'er (Aeronautical Information Circulars), Supplementer og NOTAMs. I 2018 var der cirka 1.100 kunder, som abonnerede på nyhedsbrev om vores publikationer.

Vi er i løbende dialog med vores kunder og sætter os ind i deres behov og forventninger, så vi kan yde dem den bedst mulige service.

Vi har senest gennemført kundemøder i slutningen af 2018 og begyndelsen af 2019. Fra oktober til januar har vi afholdt møder med luftfartsselskaber og lufthavne. Generelt giver kunderne udtryk for tilfredshed med både det operative samarbejde med Naviair og vores service.

Internationale partnerskaber

Luftfart og lufttrafikstyring er i sigens natur grænseoverskridende. Et godt internationalt samarbejde er en forudsætning for, at vi kan løse vores opgaver optimalt og leve op til vores ansvar for at sørge for den optimale mobilitet og tilgængelighed i dansk luftrum. Derfor prioriterer vi vores internationale relationer højt og indgår i en række internationale samarbejder. Derigennem får vi både indflydelse på den internationale udvikling i vores del af luftfartsbranchen og medvirker til at effektivisere, harmonisere og udvikle alle områder af lufttrafikstyringen. Sammen med vores partnere er vi på en række områder i spidsen for arbejdet med at sikre international

fremdrift inden for både det operative område, det tekniske område og uddannelsesområdet. Indsatsen understøtter vores målsætning om konstant at være blandt de bedste lufttrafikstyringsselskaber og samtidig opfylde kravene i Single European Sky-programmet.

Vores fem vigtigste partnerskaber er:

- NUAC
- COOPANS
- Entry Point North (EPN)
- Borealis
- Aireon

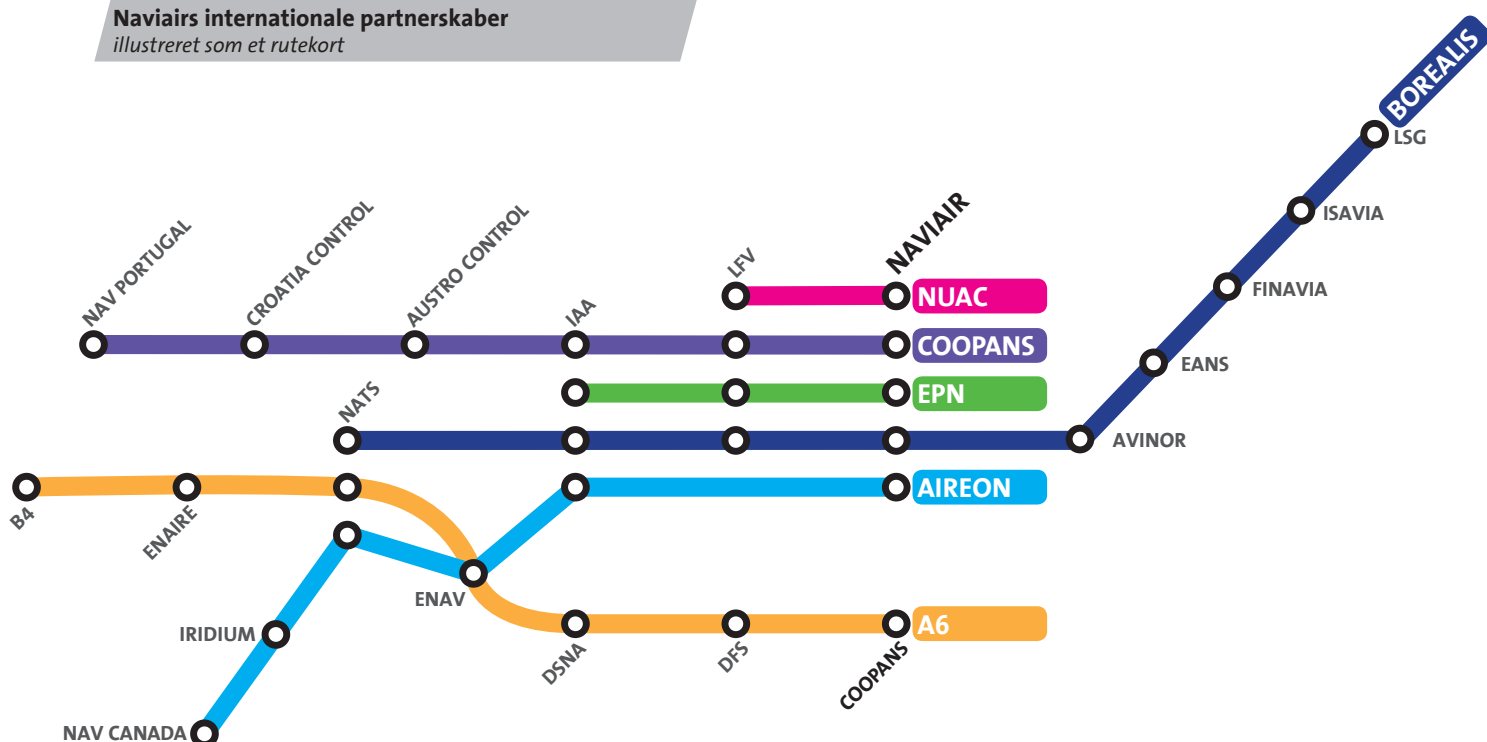
NUAC

NUAC blev etableret i 2009 som den første – og fortsat eneste – integrerede driftsvirksomhed i Europa, der har ansvaret for en route-lufttrafikstyringen i én samlet FAB. Gennem medejerskabet af NUAC samarbejder vi med svenske LfV om driften af de tre kontrolcentraler i Danmark og Sverige, som NUAC driver som underleverandør på vegne af Naviair og LfV. NUAC har kun 12 ansatte, mens de øvrige cirka 630 medarbejdere er udlånt til NUAC fra Naviair og LfV. De tre kontrolcentraler og det øvrige udstyr, som NUAC benytter, ejes af Naviair og LfV, men stilles til rådighed for virksomheden.

Naviairs internationale partnerskaber

illustreret som et rutekort

COOPANS

COOPANS er et internationalt samarbejde

mellem Naviar, Austro Control, Croatia Control, Irish Aviation Authority (IAA), LFV og NAV Portugal.

Da COOPANS blev etableret i 2006 af Naviar i samarbejde med IAA og LFV var det med en fælles ambition om både at spare på selskabernes individuelle tekniske udviklingsomkostninger og i fællesskab harmonisere og standardisere det tekniske udstyr. Det er siden lykkedes så succesfuldt, at indtil videre yderligere tre europæiske lufttrafikstyringsselskaber har købt sig ind i samarbejdet. Senest i 2018 blev NAV Portugal medlem.

NAV Portugal skal i løbet af de kommende år indkøbe nyt lufttrafikstyringssystem og ønsker derfor at komme med i det tekniske samarbejde, der allerede i 2015 nåede et unikt resultat, da de syv kontrolcentraler i Danmark, Sverige, Irland, Østrig og Kroatien kunne operere fuldt harmoniserede og med samtidige periodiske og synkrone opgraderinger uden gener for afviklingen af flytrafikken. Det er en unik udvikling i europæisk lufttrafikstyring, hvor lufttrafikstyringsselskaberne i de øvrige lande fortsat driver deres kontrolcentraler med individuelle og meget forskellige tekniske systemer.

Vi anslår, at vi reducerer vores systemudviklingsomkostninger med mindst 30 procent i forhold til de omkostninger, hver enkelt partner ville få, hvis vi skulle udvikle teknikken hver for sig og på egen hånd.

Hertil kommer betydelige besparelser på driftsomkostningerne, som vi opnår gennem fælles arbejdskoncepter og udveksling af erfaringer.

I 2015 blev COOPANS-samarbejdet udvidet til COOPANS Alliance, der ud over et teknisk-operativt samarbejde nu også inkluderer en fælles tilgang til og deltagelse i SESAR 2020, SESAR Deployment Manager, EU-støtteprojekter og A6-samarbejdet, hvor COOPANS Alliance indgår på lige fod med de fem største lufttrafikstyringsselskaber i Europa.

Entry Point North

Air Traffic Service-akademiet,

Entry Point North, har siden det blev oprettet i 2006 udviklet sig til en af de mest succesfulde skoler, der tilbyder ATM-uddannelse og -træning.

Entry Point North ligger i Malmø Lufthavn og ejes i fællesskab af Naviar, IAA og LFV. Akademiet leverer skræddersyede uddannelser til lufttrafikstyringsselskaber i flere end 20 lande.

Borealis

Allerede i 2011 indførte vi sammen med

LFV frit valg af

flyvevej (Free Route Airspace, FRA), så luftfartsselskaberne har mulighed for selv at bestemme deres flyvevej gennem luftrummet i DK-SE FAB. Gennem vores medlemskab af Borealis samarbejder vi med en række af de øvrige nordeuropæiske lufttrafikstyringsselskaber på at udvide det frie valg af flyvevej til hele det nordeuropæiske område. FRA giver luftfartsselskaberne bedre mulighed for at optimere deres flyveveje, så de får den korteste flyvetid og mindst muligt brændstofforbrug.

Aireon

Aireon er et amerikansk selskab, hvis forretningsstrategi er baseret på salg af trafikovervågningsdata først og fremmest til lufttrafikstyringsselskaberne og sekundært til blandt andre luftfartsselskaber og flyhandlingsselskaber.

I løbet af de seneste år er i alt 75 satellitter med Aireons ADS-B-udstyr ombord sendt i kredsløb om jorden. De sidste 10 i januar 2019. Vejen er nu banet for, at verdens første rumbaserede og globalt dækkende overvågningssystem for fly kan tages i brug i løbet af 2019. Dermed bliver det for første gang nogensinde muligt for flyveledere og andre interessenter inden for luftfarten at følge flybevægelser i realtid over alt på jordkloden. Hidtil har jordbaseret overvågningsudstyr kun sikret adgang til overvågning på omkring 30 procent af kloden. På resten af kloden har flyveledelsen udelukkende været baseret på piloternes periodevise indberetninger om flyenes position, kurs, højde og fart.

Med de fremtidige meget mere nøjagtige overvågningsdata bliver det muligt at udnytte luftrummet over havene og de øde egne meget mere optimalt og at afvikle flytrafikken mere effektivt end hidtil. Det betyder blandt andet betydelige besparelser på brændstof for luftfartsselskaberne og deraf følgende væsentlige positive miljøeffekter i form af reducerede udledninger fra flyene.

Beregninger fra NAV Canada estimerer, at luftfartsselskaberne på ruterne over Nordatlanten samlet vil spare mindst 650 mio. kr. på brændstofreduktioner. Samtidig øges kapaciteten i luftrummet, så der bliver plads til den betydelige vækst i flytrafikken, som forudses af luftfartsbranchen.

På sikkerhedsområdet bidrager Aireons system også til forbedringer, da det fremover vil være langt mindre sandsynligt, at trafikfly kan forsvinde sporløst, som tilfældet var med Air France Flight 447 i juni 2009.

Aireon har indgået endelige aftaler om salg af overvågningsdata med kunder i flere lande og har modtaget tilkendegivelser fra potentielle kunder i en række lande, som ønsker at indgå en endelig aftale, når systemet sættes i drift.

Naviar er blandt partnerne i Aireon med en ejerandel på 4,4 procent og dermed også globalt med i forreste felt, når det gælder udviklingen af luftfarten. De øvrige ejere er det amerikanske telekommunikationsselskab, Iridium Communications Inc. (35,8 %), samt lufttrafikstyringsselskaberne NAV Canada (37,2 %), ENAV (9,1 %), IAA (4,4 %) og senest er britiske NATS optaget i ejerkredsen med en ejerandel på 9,1 procent.

A6

A6 Alliance er en sammenlutning af de største lufttrafikstyringsselskaber i Europa. COOPANS er medlem af alliancen.

A6 Alliance arbejder med SESAR og er en del af både SESAR Joint Undertaking, der arbejder med at udvikle nye systemer og procedurer til at modernisere det europæiske ATM-system, og SESAR Deployment Manager, der arbejder med at implementere de nye systemer og procedurer i Europa.

A6 Alliance blev grundlagt i 2011. Medlemmerne af A6 har ansvaret for mere end 80 procent af det europæiske luftrum og mere end 70 procent af investeringerne i den fremtidige europæiske ATM-infrastruktur.

Samfundsansvar

Bevidst og god samfundsansvarlig optræden et fuldt integreret element i Naviairs arbejde og kultur. Det understøttes af vores safety- og kvalitetspolitik, som sikrer, at vi har flyvesikkerhed som højeste prioritet. Arbejdet med samfundsansvar forankres i Naviairs strategiske målsætninger på lige fod med øvrige initiativer i Naviairs samlede strategi. Uden at vi har formuleret et etisk regelsæt, arbejder vi efter en række interne retningslinjer, som sikrer dels medarbejdernes trivsel og udvikling, dels at vi ikke medvirker til brud på menneskerettigheder, korrupsion eller overtrædelse af nogen former for lovgivning, som er relevant for vores virksomhed.

Vi arbejder hårdt for at gøre det nemmere, bedre og billigere for vores kunder at bruge luftrummet – og samtidig reducere påvirkning af miljøet. Som en del af arbejdet med samfundsansvar kommer vores ambition om at påvirke en bæredygtig samfundsudvikling og demonstrere det i praksis. Vi vil være kendt i Danmark og udlandet som et grønt, bæredygtigt og ansvarligt lufttrafiksstyringselskab, der sætter et klimavenligt aftryk.

Læs mere om vores arbejde med CSR, herunder miljø- og klimaforhold, sociale forhold og medarbejderforhold samt politikker for anti-korrupsion og bestikkelse i vores CSR-rapport på www.naviair.dk/ar.

God selskabsledelse

Rammerne for Naviairs virksomhed er fastlagt i lov om Naviair. Med vores status som selvstændig offentlig virksomhed har den danske stat gennem Transport-, Bygnings- og Boligministeriet den endelige myndighed over virksomheden inden for de rammer, der er fastlagt i lovgivningen.

Vi tilrettelægger vores selskabsledelse således, at den er tilpasset såvel lovgivningen som virksomhedens karakter. Herudover er Naviair underlagt selskabsloven, årsregnskabsloven og anden relevant lovgivning med de fornødne tilpasninger, der gælder for Naviair. Naviair er også omfattet af offentlighedsloven og forvaltningsloven.

Vi følger statens anbefalinger for god selskabsledelse, hvor det er relevant for en virksomhed med vores aktiviteter. Anbefalingerne omfatter retningslinjer for styringen af statslige virksomheder, herunder krav, forventninger og anbefalinger om virksomhedsledelse. Anbefalingerne er samlet på Finansministeriets hjemmeside www.fm.dk.

Endvidere følger vi de anbefalinger fra Komitéen for god Selskabsledelse, der – set i lyset af Naviairs særlige virksomhedsform – er relevante for Naviair således, som de er beskrevet på www.corporategovernance.dk.

Bestyrelsen varetager Naviairs overordnede og strategiske ledelse samt fører tilsyn med direktionen.

Bestyrelsens opgaver og ansvar fastlægges overordnet gennem en forretningsorden for bestyrelsen.

Direktionen står for den daglige ledelse af Naviair og skal derved følge de retningslinjer og anvisninger, som bestyrelsen har angivet.

Bestyrelsen har otte medlemmer, hvoraf de fem er udpeget af transport-, bygnings- og boligministeren – heraf er tre kvinder og to mænd. De øvrige tre bestyrelsesmedlemmer er medarbejdervalgte – en kvinde og to mænd. Bestyrelsen besidder samlet set generelle erhvervs- og ledelsesmæssige kompetencer samt indsigt i luftfartsområdet og samfundsforhold. Der er etableret en årlig selvevalueringsprocedure for bestyrelsen. Bestyrelsens selvevaluering blev senest gennemført i december 2018.

I henhold til Naviairs vedtægter afholdes bestyrelsesmøder mindst én gang i kvartalet. Der har i det forløbne år været afholdt seks bestyrelsesmøder.

Formandskabet for bestyrelsen holder kvartårlige møder med transport-, bygnings- og boligministeren og aflægger i den forbindelse en omfattende og detaljeret rapportering om virksomhedens strategiske forhold og opfølgning på virksomhedens driftsresultater m.m.

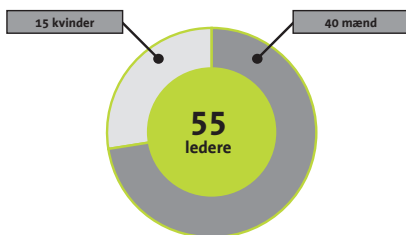
Der er udformet regnskabs- og kontrolsystemer for at sikre, at intern og ekstern finansiel rapportering giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation samt at sikre valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis.

Bestyrelsen og direktionen vurderer løbende væsentlige risici og interne kontroller i forbindelse med Naviairs aktiviteter og deres eventuelle indflydelse på regnskabsaflæggelsesprocessen.

Ansvar for opretholdelsen af tilstrækkelige og effektive interne kontroller og risikostyring i forbindelse med regnskabsaflæggelsen er forankret i direktionen. Direktionen følger den økonomiske udvikling – blandt andet gennem månedlige rapporter. Endvidere rapporterer direktionen om den økonomiske udvikling til bestyrelsen forud for hvert bestyrelsesmøde. Procedurer, regnskabsinstrukser mv. er beskrevet i Naviair Management System.

Bestyrelsen overvåger regnskabsaflæggelsesprocessen, herunder blandt andet, at gældende lovgivning overholdes, og at anvendt regnskabspraksis er relevant. Bestyrelsen har et internt revisionsudvalg med to medlemmer.

Ultimo 2018 udgjorde det samlede antal ledere og direktører i Naviair inklusive ledere udlånt til NUAC 15 kvinder og 40 mænd. Kvinderne udgjorde dermed 27 procent af den samlede ledelsesgruppe.

Som følge af vores særlige arbejdsopgaver er det en forudsætning for mange af vores ledere, at de har faglig indsigt i flyveledelse og teknik, for at de kan løse deres opgaver. Mange ledere må derfor nødvendigvis rekrutteres internt i virksomheden.

Naviairs "Politik for at øge antallet af det underrepræsenterede køn i Naviairs ledelsesgrupper" har som mål, at kønsfordelingen i ledelsesgrupperne på sigt skal afspejle den generelle kønsfordeling i virksomheden på 30 procent kvinder og 70 procent mænd.

Særlige risici

I Naviairs vurdering af overordnede risici for 2019 er der identificeret to områder, hvor risici vurderes som værende høj:

1. Aireon Holdings LLC
2. Skærpede omkostningskrav i forbindelse med EU-regulering

En høj risiko betyder, at alvorlighed vurderes som høj og sandsynlighed vurderes som mellem eller omvendt.

For Aireon gælder det, at projektet stadig er forbundet med kommercielle udfordringer. Der er økonomisk risiko forbundet med indgåelse af kontrakter med virksomheder, som vil købe Aireons ydelser. Færre kontrakter end forventet vil medføre vanskeligheder med at opretholde den forventede indtjening. Imidlertid bidrager Naviair selv med en aktiv promovning af Aireon, og samtidig har vi en tilstrækkelig stærk kapitalstruktur, så risici forbundet med Aireon, der kan medføre behov for nedskrivninger, ikke vil true Naviairs overlevelse.

For omkostningskrav i forbindelse med EU-regulering i referenceperiode 3 gælder det, at Naviair kan blive stillet over for øgede besparelser, som kan påvirke vores evne til at levere forsinkelsesfri trafik, da det økonomiske pres kan påvirke virksomhedens evne til – og muligheder for – at være i stand til at foretage nødvendige fremtidige rekrutteringer og investeringer i teknologi, som kan medvirke til at sikre forsinkelsesfri drift. Vi arbejder dog konstant på – op til referenceperiode 3's start i 2020 – at sikre Naviair og dermed vores kunder de bedst mulige vilkår for trafikafviklingen fra 2020 og fremover og bestræber os gennem enhver tænkelig måde på at sikre den rigtige balance mellem kapacitet, forsinkelsesfri drift og omkostninger.

Naviairs hovedindtægter er direkte sammenhængende med omfanget af en route-trafik i dansk luftrum og trafikken til og fra de lufthavne, som vi betjener. Den største kommercielle risiko for Naviair er derfor knyttet til i et uventet fald i flytrafikken. Vores økonomi påvirkes alvorligt, når for eksempel konjunkturer, ændringer i trafikmønstre, usædvanlige situationer, nye/øgede afgifter på luftfart eller konkurser hos luftfartselskaber påvirker flytrafikken negativt.

Vi skal til enhver tid være i stand til at opfylde vores kunders kapacitetsbehov. Naviairs økonomiske fleksibilitet er begrænset, idet vi på personalesiden er afhængige af specielt uddannede medarbejdere. Det er dyrt og tager gennemsnitligt op til tre år at uddanne flyveledere, så de kan få certifikat til at arbejde efter danske regler og procedurer. Vi kan derfor ikke gennemføre meget hurtige tilpasninger af vores omkostninger i situationer med bratte fald i vores indtægter eller stigning i flytrafikken. Risikoen for negative konsekvenser af en midlertidig indtægtsnedgang imødegås dels ved en høj grad af omkostningsbevidsthed og dels ved at opretholde et solidt kapitalberedskab.

Naviair leverer flyvekontrol ved hjælp af tekniske systemer. Vi har sikret os mod tekniske nedbrud gennem etablering af solide backup-systemer på alle områder, og vi anser derfor ikke langvarige tekniske nedbrud som en alvorlig risiko.

Naviair har etableret et forsikringsprogram, hvor vi gennem relevante forsikringer afdækker væsentlige risici. Forsikringsbare risici er forsikret således, at eventuelle skader og ansvarspådragende handlinger ikke truer virksomheden økonomisk. Ud over lovpligtige forsikringer er der tegnet forsikring mod driftstab, produktansvar og særligt luftfartsansvar.

Forventninger til 2019

For 2019 forventes en begrænset vækst i trafikken i forhold til 2018. Væksten forventes både inden for En route – Danmark og på trafikken i TNC København. Forventningerne til trafikudviklingen er baseret på Eurocontrols seneste prognose fra september 2018.

De seneste års prisnedsættelser påvirker Naviairs indtægter i nedadgående retning. Til trods for den forventede begrænsede vækst i trafikken bliver indtægterne i 2019 betydeligt lavere end i 2018. Det skyldes dels, at de samlede driftsindtægter forventes at falde på grund af prisreduktioner på En route, som ikke kan opvejes af øgede indtægter på TNC København. Samtidig vokser driftsomkostningerne fortrinsvis på grund af øgede personaleomkostninger, blandt andet som følge af et stort indtag af nye aspiranter samt medarbejdere, der forventes retur fra orlov. Herudover forventes resultatet for 2019 at blive påvirket af en betydelig vækst i investeringerne.

Samlet betyder det, at Naviair forventer at opnå et beskedent positivt resultat for 2019.

Naviairs ledelse

Bestyrelse

Anne Birgitte Lundholt (formand)
Direktør i ABL ApS. Formand for bestyrelsen i Bornholms Erhvervsfond og FOF Danmark. Medlem af bestyrelsen i Svaneke Bryghus A/S

Michael Fleischer (næstformand)
Fhv. oberst og pilot i Flyvevåbnet. Formand for Bevtoft Købmand ApS
Direktør FLEAIR IVS

Henrik Christoffersen
Overflyveleder
Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem

Flemming Kim Hansen
Senior Engineer, ATM Systems
Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem

Per Møller Jensen
Senior Vice President, Brand & Marketing, Danske Bank A/S
Medlem af bestyrelsen i Green Mobility

Helle Munksø
Overflyveleder
Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem

Birthe Høegh Rask
Senior Vice President, Finance, Terma A/S

Christina Rasmussen
Senior Vice President, Finance, Aktieselskabet William Demant

Direktion

Carsten Fich

Administrerende direktør
Medlem af bestyrelsen i NUAC HB, Aireon Holdings LLC og H.J. Hansen Genvindingsindustri A/S.

Søren Stahlfest Møller

Viceadministrerende direktør & CFO
Formand for bestyrelsen i Entry Point North AB og medlem af bestyrelsen i NUAC HB.

Øvrige ledende medarbejdere

Claus Skjærbæk

Trafikdirektør

Bent Fog

Teknisk direktør

Susanne Isaksen

International direktør

Mikael Ericsson

Udviklingsdirektør

Bo Pedersen

Kommunikationsdirektør

Thorsten Elkjær

Driftsdirektør,
Tower & Approach Services

Anna Eva Villefrance

Driftsdirektør, Flight Information Services & Aeronautical Information Service

Michael Thomsen

Juridisk direktør

Med et gennemsnit på 1.938 en route-flyvninger var fredag den travleste ugedag i 2018.

Ledespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for 2018 for Naviair.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven (regnskabsklasse D) samt de danske regnskabsvejledninger.

Det er vores opfattelse, at den valgte regnskabspraksis er hensigtsmæssig, og at årsregnskabet giver et retvisende billede af virksomhedens aktiver, passiver, finansielle stilling og resultat samt pengestrømme. Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i selskabets og koncernens

aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultater og selskabets finansielle stilling og den finansielle stilling som helhed for de virksomheder, der er omfattet af koncernregnskabet, samt en beskrivelse af de væsentlige risici og usikkerhedsfaktorer, som selskabet og koncernen står over for.

Årsrapporten indstilles til godkendelse.

København, den 28. februar 2019

I direktionen

Carsten Fich
Administrerende direktør

Søren Stahlfest Møller
Viceadministrerende direktør & CFO

I bestyrelsen

Anne Birgitte Lundholt
Formand

Michael Fleischer
Næstformand

Henrik Christoffersen *

Flemming Kim Hansen *

Per Møller Jensen

Helle Munksø *

Birthe Høegh Rask **

Christina Rasmussen **

*) Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem

**) Medlem af bestyrelsens revisionsudvalg

Den allerførste gang var i juni

I 2018 opnåede Naviair for første gang nogensinde at have en måned med et gennemsnit på mere end 2.000 daglige en route-flyvninger. Gennemsnittet i juni var nemlig 2.034 flyvninger om dagen.

De uafhængige revisorer revisionspåtegning

Til transport-, bygnings- og boligministeren samt bestyrelsen i Naviair

Revisionspåtegning på koncernregnskabet og årsregnskabet

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for den selvstændige offentlige virksomhed Naviair for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven og lov om Naviair.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og Naviairs aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af koncernens og Naviairs aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 i overensstemmelse med årsregnskabsloven og lov om Naviair.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i lov om Naviair. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet".

Rigsrevisor er uafhængig af Naviair i overensstemmelse med rigsrevisorloven § 1, stk. 6 og den godkendte revisor er uafhængig af Naviair i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vi har begge opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven og lov om Naviair. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Naviairs evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Naviair, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. lov om Naviair, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. lov om Naviair, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen.

Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Naviairs interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Naviairs evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er

baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Naviair ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet og årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabslovens regler.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i årsregnskabsloven. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

0,01 minut – eller blot 0,6 sekunder!
Så ubetydelig er den gennemsnitlige
forsinkelse en route pr. fly, som vi har
ansvaret for. Vi afvikler altså stort set
forsinkelsesfri drift.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de virksomheder, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de virksomheder, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

København, den 28. februar 2019

PricewaterhouseCoopers
CVR-nr.: 33771231

Rigsrevisionen
CVR-nr.: 77806113

Jesper Møller Langvad
Statsautoriseret revisor
MNE-nr.: mne21328

Lone Lærke Strøm
Rigsrevisor

Jesper Randall Petersen
Statsautoriseret revisor
MNE-nr.: mne34352

Malene Sau Lan Leung
Kontorchef

På en route-trafikken havde Naviair ingen forsinkelser på 361 af årets 365 dage.

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for den selvstændige offentlige virksomhed Naviair for 2018 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for regnskabsklasse D.

Medmindre der fremgår andet nedenfor, er anvendt regnskabspraksis for modervirksomheden og koncernen ens.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomhedens, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når virksomheden som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Omregning af fremmed valuta

Som målevaluta benyttes danske kroner. Alle andre valutaer anses som fremmed valuta.

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på henholdsvis betalingsdagen og balancedagen, indregnes i resultatopgørelsen som finansielle poster. Materielle og immaterielle anlægsaktiver, varebeholdninger og andre ikke-monetære aktiver, der er købt i fremmed valuta, omregnes til historiske kurser.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter modervirksomheden og den dattervirksomhed (Naviair Surveillance A/S), som kontrolleres af modervirksomheden. Modervirksomheden anses for at have kontrol, når den direkte eller indirekte ejer mere end 50 procent af stemmerettighederne eller på anden måde kan udøve eller faktisk udøver bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen direkte eller indirekte besidder mellem 20 og 50 procent af stemmerettighederne og udøver betydelig, men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder. Herunder NUAC HB samt Entry Point North AB.

Konsolideringsprincipper

Koncernregnskabet udarbejdes på grundlag af regnskaber for modervirksomheden og dens dattervirksom-

heder. Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter af ensartet karakter. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, interne mellemværender og udbytter samt fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med koncernens regnskabspraksis.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100 procent.

Resultatopgørelse

Nettoomsætning

Nettoomsætning relateret til flyvekontrol indregnes i resultatopgørelsen i den periode flyvningen har fundet sted. Øvrige indtægter indregnes, når levering til køber har fundet sted. Indtægter vedrørende offentligt støttede driftsprojekter indregnes i resultatopgørelsen i takt med de tilhørende omkostninger.

Årets regulering af over-/underdækning fra en route- og terminalaktiviteter indregnes i nettoomsætningen. Den reguleringsmæssige over-/underdækning indregnes i balancen som henholdsvis hensat forpligtelse eller tilgodehavende.

Nettoomsætning indregnes eksklusiv moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget og måles til dagsværdien af det fastsatte vederlag.

Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver

Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver omfatter personaleomkostninger og andre interne omkostninger, der er afholdt i regnskabsåret og indregnet i kostprisen for egenudviklede immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter omfatter indtægter af sekundær karakter set i forhold til Naviairs hovedaktivitet.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger, der vedrører virksomhedens primære aktiviteter, herunder omkostninger til drift af operative systemer og udstyr, uddannelse, administration, lokaler, tab på debitorer mv. Under andre eksterne omkostninger indregnes tillige omkostninger vedrørende projekter, der ikke opfylder kriterierne for indregning i balancen.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager, pensioner samt andre omkostninger til social sikring mv. til virksomhedens personale.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver består af regnskabsårets af- og nedskrivninger opgjort ud fra henholdsvis de fastsatte restværdier og brugstider for de enkelte aktiver og gennemførte nedskrivningstest. Offentlige tilskud til afskrivningsberettigede anlægsprojekter indregnes i takt med afskrivningerne på de pågældende aktiver.

Andre driftsomkostninger

Andre driftsomkostninger omfatter omkostninger af sekundær karakter set i forhold til Naviairs hovedaktivitet.

Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder

Modervirksomheden

Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder omfatter de i regnskabsåret modtagne udbytter og lignende fra de enkelte associerede virksomheder.

Koncern

Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder omfatter den forholdsmæssige andel af de enkelte associerede virksomheders resultat efter eliminering af interne avancer og tab.

Andre finansielle indtægter

Finansielle indtægter omfatter renteindtægter, realiserede og urealiserede kursgevinster vedrørende værdipapirer, gældsforpligtelser og transaktioner i fremmed valuta mv. samt godtgørelser under acontoskatteordningen.

Andre finansielle omkostninger

Finansielle poster omfatter renteomkostninger, realiserede og urealiserede kurstab vedrørende værdipapirer, gældsforpligtelser og transaktioner i fremmed valuta, amortiseringstillæg og -fradrag vedrørende prioritetsgæld mv. samt tillæg under acontoskatteordningen.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Selskabet er sambeskattet med den danske dattervirksomhed. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

Balance

Immaterielle anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver omfatter igangværende og færdiggjorte IT-projekter samt øvrige erhvervede immaterielle rettigheder.

Kostprisen for immaterielle anlægsaktiver omfatter omkostninger, herunder gager og afskrivninger, der direkte og indirekte kan henføres til de pågældende anlægsaktiver.

Indirekte produktionsomkostninger i form af indirekte henførbare personaleomkostninger og afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver, der er anvendt i processen, indregnes i kostprisen baseret på det medgåede timeforbrug for det enkelte projekt. Renteomkostninger på lån til finansiering af fremstilling af immaterielle anlægsaktiver indregnes i kostprisen, såfremt de vedrører fremstillingsperioden.

Immaterielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger baseret på en vurdering af aktivernes forventede brugstid, som udgør 3-15 år.

Immaterielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, produktionsanlæg og maskiner, transportmateriel samt inventar og IT-udstyr måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen og omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For egenfremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og

indirekte omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører og lønninger.

Indirekte produktionsomkostninger i form af indirekte henførbare personaleomkostninger og afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver, der er anvendt i fremstillingsprocessen, indregnes i kostprisen baseret på det medgåede timeforbrug for det enkelte aktiv. Renteomkostninger på lån til finansiering af fremstilling af materielle anlægsaktiver indregnes i kostprisen, såfremt de vedrører fremstillingsperioden.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Anlægsaktivernes restværdi er vurderet til 0 kr., da de er brugerspecifikke i et sådant omfang, at der ikke kan forventes en værdi ved frasalgs efter brugstidens udløb.

Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

- Bygninger og installationer: 10-50 år
- Produktionsanlæg og maskiner: 6-20 år
- Andre anlæg, driftsmateriel og inventar: 3-8 år

Den skønnede brugstid af materielle anlægsaktiver dekomponeres i væsentlige bestanddele.

Materielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Modervirksomheden

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder måles til kostpris. Kapitalandelene nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Kapitalandele i associerede virksomheder

Modervirksomheden

Kapitalandele i associerede virksomheder måles til kostpris. Kapitalandelene nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Koncern

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden). Dette indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi med tillæg eller fradrag af henholdsvis uafskrevet positiv og negativ goodwill og med fradrag eller tillæg af urealiserede, forholdsmæssige interne fortjenester og tab.

Nettoopskrivning af kapitalandele i associerede virksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen.

Andre værdipapirer og kapitalandele

Andre værdipapirer og kapitalandele indregnet under finansielle anlægsaktiver måles til dagsværdi.

Andre kapitalandele omfatter kapitalandel i noteret selskab. Dagsværdien i dette noterede selskab kan ikke opgøres pålideligt, hvorfor kapitalandelen måles til kostpris.

Reguleringsmæssige over- og underdækninger

For en route-aktiviteter i Danmark og TNC København er Naviar berettiget til at fremføre over-/underdækning i henhold til bestemmelserne ifølge EU-forordningen omkring præstationsordninger for leverandører af luftfartstjenester, herunder bestemmelserne omkring risikodeling vedrørende trafikudviklingen.

Reguleringsmæssige over-/underdækning indregnes under henholdsvis hensatte forpligtelser og tilgodehavender med modpostering i resultatopgørelsen under nettoomsætning. Saldoen udgør det beløb, som virksomheden forventer at tilbagebetale eller opkræve i kommende års takster for forretningsområder underlagt reguleringsmæssig prisregulering.

Over-/underdækningen måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi. Såfremt ledelsen skønner, at det ikke er sandsynligt, at hele tilgodehavendet vil blive opkrævet hos brugerne, nedskrives dette til den lavere skønnede værdi af tilgodehavendet (genindvindingsværdi).

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Værdipapirer

Værdipapirer omfatter beholdning af stats- og/eller realkreditobligationer, som måles til dagsværdi.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter kontante beholdninger og bankindeståender.

Udskudt skat

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser, hvor den skattemæssige værdi af aktiverne opgøres med udgangspunkt i den planlagte anvendelse af det enkelte aktiv.

Naviairs tekniske afdeling har i 2018 foretaget 224 opdateringer/opgraderinger af de operative systemer.

MANØVRE OMRÅDE ADGANG FORBUDT

UNDTAGEN PERSONALE MED CERTIFIKAT
TIL KØRSEL PÅ MANØVRE OMRÅDET
RADIOLYTTEPLIGT TIL KONTROLTÅRNET

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, aktivet forventes at kunne realiseres til, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoskatteaktiver.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi. Langfristede gældsforpligtelser måles på tidspunktet for lånoptagelse til kostpris, svarende til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles prioritetsgæld til amortiseret kostpris.

Pensioner og rådighedsbeløb

Naviair indbetaler pensionsbidrag til staten for tjenestemænd samt overenskomstansatte på særlige vilkår (tidligere tjenestemænd), og staten har herefter overtaget pensionsforpligtelsen for disse ansatte. Pensionsforpligtelsen for øvrige ansatte er

afdækket i bidragsbaserede pensionsordninger. Forpligtelser i henhold til tjenestemandsløvens § 32 om rådighedsløøn påhviler Naviair. Disse forpligtelser oplyses som eventualforpligtelser.

Tilgodehavende og skyldig selskabsskat

Aktuelle skatteforpligtelser eller tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for betalt acontoskat.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under forpligtelser omfatter fakturerede indtægter til resultatføring i efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen præsenteres efter den indirekte metode og viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt selskabets likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital samt betalt selskabsskat.

Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder, aktiviteter og finansielle anlægsaktiver samt køb, udvikling, forbedring og salg mv. af immaterielle og materielle anlægsaktiver, herunder anskaffelse af finansielt leasede aktiver.

Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af selskabets kapital og omkostninger forbundet hermed samt optagelse af lån, indgåelse af finansielle leasingaftaler, afdrag på rentebærende gæld samt betaling af udbytte.

Likvider omfatter likvide beholdninger og kortfristede værdipapirer med ubetydelig risiko for værdiændringer, som uden hindring kan omsættes til likvide beholdninger.

Pengestrømsopgørelsen kan ikke udledes alene af det offentliggjorte regnskabsmateriale.

De 3 mest befløjne indenrigsruter

København <-> Aalborg	9.077
København <-> Rønne	5.517
København <-> Karup	4.050

– antallet af flyvninger

I 2018 blev dansk luftrum befløjet af ikke mindre end 322 forskellige flytyper (IFR).

Naviair har årligt ansvaret for flyvninger med flere end 100 millioner passagerer.

Resultatopgørelse

RESULTATOPGØRELSE 1. JANUAR - 31. DECEMBER (DKK 1.000)	Note	Koncern		Modervirksomhed	
		2018	2017	2018	2017
Nettoomsætning	1	957.745	937.799	957.757	937.810
Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver	2	21.252	21.205	21.252	21.205
Andre driftsindtægter	3	301.336	298.214	301.336	298.214
Andre eksterne omkostninger	4	-196.971	-193.842	-196.706	-193.782
Personaleomkostninger	5	-585.715	-578.566	-585.715	-578.566
Af- og nedskrivninger	6	-96.459	-89.716	-96.459	-89.716
Andre driftsomkostninger	3	-307.995	-305.926	-307.995	-305.926
Driftsresultat		93.193	89.168	93.470	89.239
Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder		6.929	3.810	0	4.766
Finansielle indtægter	7	4.225	940	10.813	7.530
Finansielle omkostninger	8	-13.817	-14.385	-13.775	-14.385
Resultat af ordinære aktiviteter før skat		90.530	79.533	90.508	87.150
Skat af årets resultat	9	-20.227	-13.966	-22.689	-19.775
Periodens resultat	10	70.303	65.567	67.819	67.375

Balance

AKTIVER (DKK 1.000)	Note	Koncern		Modervirksomhed	
		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Erhvervede immaterielle rettigheder		2.571	2.623	2.571	2.623
Lufttrafikstyringsystem		550.631	553.048	550.631	553.048
Immaterielle anlægsaktiver under udførelse		28.391	38.443	28.391	38.443
Immaterielle anlægsaktiver	11	581.593	594.114	581.593	594.114
Grunde og bygninger		271.679	255.425	271.679	255.425
Produktionsanlæg og maskiner		267.366	145.487	267.366	145.487
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		5.880	6.020	5.880	6.020
Materielle anlægsaktiver under udførelse		59.606	161.628	59.606	161.628
Materielle anlægsaktiver	12	604.531	568.560	604.531	568.560
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		0	0	75.500	75.500
Kapitalandele i associerede virksomheder		21.109	14.620	4.833	4.833
Andre værdipapirer og kapitalandele		180.177	180.177	0	0
Finansielle anlægsaktiver	13	201.286	194.797	80.333	80.333
Anlægsaktiver		1.387.410	1.357.471	1.266.457	1.243.007
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	14	156.835	144.669	156.835	144.669
Tilgodehavende hos tilknyttede virksomheder		0	0	128.556	123.920
Tilgodehavende hos associerede virksomheder		869	890	869	890
Andre tilgodehavender	15	55.488	18.150	55.485	18.147
Reguleringsmæssige underdækninger	16	0	1.021	0	1.021
Periodeafgrænsningsposter	17	37.390	35.167	37.390	35.167
Tilgodehavender		250.582	199.897	379.135	323.814
Værdipapirer		99.589	0	99.589	0
Likvide beholdninger		81.723	146.722	70.324	129.548
Omsætningsaktiver		431.894	346.619	549.048	453.362
Aktiver		1.819.304	1.704.090	1.815.505	1.696.369

PASSIVER (DKK 1.000)	Note	Koncern		Modervirksomhed	
		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Ansvarlig kapital		600.000	600.000	600.000	600.000
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode		16.276	9.787	0	0
Overført resultat		485.562	422.188	498.065	430.246
Egenkapital		1.101.838	1.031.975	1.098.065	1.030.246
Udskudt skat	18	75.018	73.154	75.018	67.187
Hensættelser til reguleringsmæssige overdækninger	19	153.955	141.105	153.955	141.105
Hensatte forpligtelser		228.973	214.259	228.973	208.292
Ansvarlig lånekapital	20	200.000	200.000	200.000	200.000
Langfristede gældsforpligtelser		200.000	200.000	200.000	200.000
Leverandører af varer og tjenesteydelser		62.562	36.392	62.536	36.367
Gæld til associerede virksomheder		0	245	0	245
Skyldig selskabsskat		11.583	15.683	11.583	15.683
Anden gæld	21	144.608	160.340	144.608	160.340
Periodeafgrænsningsposter		69.740	45.196	69.740	45.196
Kortfristede gældsforpligtelser		288.493	257.856	288.467	257.831
Gældsforpligtelser		488.493	457.856	488.467	457.831
Passiver		1.819.304	1.704.090	1.815.505	1.696.369
Eventualforpligtelser	22				
Nærtstående parter og ejerforhold	23				
Begivenheder efter balancedagen	24				

Egenkapitalopgørelse

EGENKAPITALOPGØRELSE (DKK 1.000)	Koncern				Modervirksomhed		
	Ansvarlig kapital	Reserve for netto-opskrivning efter indre værdis metode	Overført resultat	I alt	Ansvarlig kapital	Overført resultat	I alt
Egenkapital 1. januar 2018	600.000	9.787	422.188	1.031.975	600.000	430.246	1.030.246
Valutakursreguleringer	0	-440	0	-440	0	0	0
Årets resultat	0	6.929	63.374	70.303	0	67.819	67.819
Egenkapital 31. december 2018	600.000	16.276	485.562	1.101.838	600.000	498.065	1.098.065

Der er ikke sket ændringer til den ansvarlige kapital de seneste fem år.

Pengestrømsopgørelse

PENGESTRØMSOPGØRELSE 1. JANUAR - 31. DECEMBER (DKK 1.000)	Note	Koncern		Modervirksomhed	
		2018	2017	2018	2017
Driftsresultat		93.193	89.168	93.470	89.239
Af- og nedskrivninger		99.814	91.590	99.814	91.590
Andre hensatte forpligtelser		14.714	51.297	20.681	46.475
Ændring i arbejdskapital	25	-20.008	-4.039	-24.648	-178
Pengestrømme vedrørende primær drift		187.713	228.016	189.317	227.126
Modtagne finansielle indtægter		4.225	5.706	10.813	12.296
Betalte finansielle omkostninger		-13.817	-14.385	-13.775	-14.385
Betalt selskabsskat		-20.267	4.011	-22.726	-1.798
Pengestrømme vedrørende drift		157.854	223.348	163.629	223.239
Køb af immaterielle anlægsaktiver		-30.184	-26.344	-30.184	-26.344
Køb af materielle anlægsaktiver		-93.080	-92.900	-93.080	-92.900
Køb af finansielle anlægsaktiver		0	-23.969	0	-4.754
Investeringer i værdipapirer		-99.589	0	-99.589	0
Pengestrømme vedrørende investeringer		-222.853	-143.213	-222.853	-123.998
Afdrag på ansvarlig lånekapital		0	0	0	0
Pengestrømme vedrørende finansiering		0	0	0	0
Ændring i likvider		-64.999	80.135	-59.224	99.241
Likvider primo		146.722	66.587	129.548	30.307
Likvider ultimo		81.723	146.722	70.324	129.548

Noter

1 Nettoomsætning

(DKK. 1.000)

	Koncern		Modervirksomhed	
	2018	2017	2018	2017
En route – Danmark, afgifter	628.971	649.167	628.971	649.167
TNC København, afgifter	163.581	170.250	163.581	170.250
Provinslufthavne	54.906	52.061	54.906	52.061
Nordatlanten	36.719	41.719	36.719	41.719
Statsfinansierede områder	35.419	33.978	35.419	33.978
Salg af varer og tjenesteydelser i øvrigt	52.020	35.360	52.032	35.371
Regulering af over-/underdækning afgifter	-13.871	-44.736	-13.871	-44.736
	957.745	937.799	957.757	937.810

2 Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver

(DKK. 1.000)

	Koncern		Modervirksomhed	
	2018	2017	2018	2017
Aktiveret direkte løn	19.521	19.721	19.521	19.721
Aktiverede indirekte produktionsomkostninger	1.731	1.484	1.731	1.484
	21.252	21.205	21.252	21.205

3 Andre driftsindtægter og andre driftsomkostninger

Andre driftsindtægter omfatter ydelser leveret til NUAC HB i henhold til leveringskontrakt. Herunder primært udlån af medarbejdere til NUAC HB. Andre driftsomkostninger omfatter ydelser leveret fra NUAC HB i henhold til leveringskontrakt, herunder primært drift af kontrolcentralen i Kastrup samt operationel support relateret hertil.

4 Andre eksterne omkostninger

(DKK. 1.000)

	Koncern		Modervirksomhed	
	2018	2017	2018	2017
<i>Honorar til revisorer:</i>				
Lovpligtig revision, ekstern revisor	446	434	420	408
Rådgivningsydelser, ekstern revisor	232	799	232	799
Andre erklæringer med sikkerhed, ekstern revisor	85	100	85	100
Rigsrevisionen, lovpligtig revision	280	380	280	380
	1.043	1.713	1.017	1.687

5 Personalemkostninger*(DKK. 1.000)*

	Koncern		Modervirksomhed	
	2018	2017	2018	2017
Løn og gager	498.270	496.143	498.270	496.143
Pensioner	85.302	80.603	85.302	80.603
Andre omkostninger til social sikring	2.143	1.820	2.143	1.820
	585.715	578.566	585.715	578.566

Herudaf udgør vederlag til direktion og bestyrelse:

Løn til direktion	5.315	3.224	5.315	3.224
Pension til direktion	684	575	684	575
Bestyrelseshonorar	1.452	1.409	1.452	1.409
	7.451	5.208	7.451	5.208

Den samlede løn og pension for den nuværende administrerende direktør udgør 1.485 TDKK for perioden 1. maj - 31. december 2018. Den samlede løn og pension for den fratrådte administrerende direktør udgør TDKK 2.730 for perioden 1. januar - 31. juli 2018 inklusive fratrædelsesgodtgørelse, åremål 1.188 TDKK, feriegodtgørelse ved fratrædelse 149 TDKK, resultatløns 107 TDKK og jubilæumsgratiale 8 TDKK.

For den viceadministrerende direktør & CFO udgør den samlede løn og pension 1.785 TDKK inklusive resultatløns på 71 TDKK. Bestyrelsesformandens vederlag udgør 359 TDKK, næstformandens udgør 243 TDKK og øvrige medlemmers vederlag udgør 118 TDKK. Herudover udgør vederlag til medlemmer af revisionsudvalget i alt 106 TDKK.

Gennemsnitligt antal medarbejdere	631	625	631	625
--	------------	------------	------------	------------

6 Af- og nedskrivninger*(DKK. 1.000)*

	Koncern		Modervirksomhed	
	2018	2017	2018	2017
Erhvervede immaterielle anlægsaktiver	2.362	2.056	2.362	2.056
Lufttrafikstyringssystem	40.343	42.746	40.343	42.746
Grunde og bygninger	20.144	18.831	20.144	18.831
Produktionsanlæg og maskiner	33.221	25.067	33.221	25.067
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3.744	2.890	3.744	2.890
Offentlige tilskud vedr. anlægsprojekter	-3.355	-1.874	-3.355	-1.874
	96.459	89.716	96.459	89.716

7 Finansielle indtægter*(DKK. 1.000)*

	Koncern		Modervirksomhed	
	2018	2017	2018	2017
Valutakursgevinster	3.340	787	3.338	787
Renteindtægter tilknyttede virksomheder	0	0	6.590	6.590
Renteindtægter associerede virksomheder	2	2	2	2
Andre renteindtægter	877	151	877	151
Ikke skattepligtige renter og procenttillæg	6	0	6	0
	4.225	940	10.813	7.530

8 Finansielle omkostninger*(DKK. 1.000)*

	Koncern		Modervirksomhed	
	2018	2017	2018	2017
Valutakurstab	1.939	966	1.937	966
Øvrige renteomkostninger	19.209	19.069	19.169	19.069
Ikke-fradragsberettigede renter og procenttillæg	239	0	239	0
Aktivering af byggerenter	-7.570	-5.650	-7.570	-5.650
	13.817	14.385	13.775	14.385

9 Skat af årets resultat*(DKK. 1.000)*

	Koncern		Modervirksomhed	
	2018	2017	2018	2017
Årets aktuelle skat	8.463	17.708	9.922	19.173
Ændring af udskudt skat	9.910	0	9.910	0
Regulering af skat vedrørende tidligere år	1.854	-3.742	2.857	602
	20.227	13.966	22.689	19.775

10 Forslag til resultatdisponering*(DKK. 1.000)*

	Koncern		Modervirksomhed	
	2018	2017	2018	2017
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	6.929	3.810	0	0
Overført resultat	63.374	61.757	67.819	67.375
	70.303	65.567	67.819	67.375

11 Immaterielle anlægsaktiver (DKK. 1.000)	Erhvervede immaterielle rettigheder	Lufttrafikstyrrings-system	Immaterielle anlægsaktiver under udførelse	I alt	
Kostpris 1. januar 2018	21.347	878.613	38.443	938.403	
Tilgang i årets løb	291	5.334	24.559	30.184	
Overførsler	2.019	32.592	-34.611	0	
Kostpris 31. december 2018	23.657	916.539	28.391	968.587	
Af- og nedskrivninger 1. januar 2018	18.724	325.565	0	344.289	
Årets afskrivninger	2.362	40.343	0	42.705	
Af- og nedskrivninger 31. december 2018	21.086	365.908	0	386.994	
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2018	2.571	550.631	28.391	581.593	
Heraf aktiverede finansieringsomkostninger	0	28.486	1.232	29.718	
12 Materielle anlægsaktiver (DKK. 1.000)	Grunde og bygninger	Produktions-anlæg og maskiner	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	Materielle anlægsaktiver under udførelse	I alt
Kostpris 1. januar 2018	596.683	593.281	25.158	161.628	1.376.750
Tilgang i årets løb	6.738	39.573	238	46.531	93.080
Afgang i årets løb	-969	-25.219	0	0	-26.188
Overførsler	29.660	115.527	3.366	-148.553	0
Kostpris 31. december 2018	632.112	723.162	28.762	59.606	1.443.642
Af- og nedskrivninger 1. januar 2018	341.258	447.794	19.138	0	808.190
Årets afskrivninger	20.130	33.221	3.744	0	57.095
Årets nedskrivninger på udrangerede aktiver	14	0	0	0	14
Afgang i årets løb	-969	-25.219	0	0	-26.188
Af- og nedskrivninger 31. december 2018	360.433	455.796	22.882	0	839.111
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2018	271.679	267.366	5.880	59.606	604.531
Heraf aktiverede finansieringsomkostninger	6.170	15.403	0	977	22.550

Med undtagelse af enkelte bygninger til en samlet bogført værdi på 20,0 mio. kr. ultimo 2018, primært opført til navigationsudstyr på forskellige beliggenheder rundt omkring i landet samt i Grønland, består Naviairs samlede bygningsmasse med en bogført værdi på i alt 151,3 mio. kr. ultimo 2018 af bygninger på lejet grund. Herunder hele Naviairhuset med kontrolcentral, simulatorbygninger og administration placeret i Maglebylille samt kontroltårnet i Københavns Lufthavn, Kastrup. Alle disse bygninger er placeret på grund tilhørende Københavns Lufthavn A/S.

13 Finansielle anlægsaktiver

	Koncern			Modervirksomhed		
	Kapital- andele i associerede virksom- heder	Andre værdi- papirer og kapital- andele	I alt	Kapital- andele i tilknyt- tede virksom- heder	Kapital- andele i asso- cierede virksom- heder	I alt
<i>(DKK. 1.000)</i>						
Kostpris 1. januar 2018	4.833	180.177	185.010	75.500	4.833	80.333
Tilgang i årets løb	0	0	0	0	0	0
Kostpris 31. december 2018	4.833	180.177	185.010	75.500	4.833	80.333
Opskrivninger 1. januar 2018	9.787	0	9.787	0	0	0
Udbetalt udbytte	0	0	0	0	0	0
Valutakursreguleringer	-440	0	-440	0	0	0
Andel af årets resultat	6.929	0	6.929	0	0	0
Opskrivninger 31. december 2018	16.276	0	16.276	0	0	0
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2018	21.109	180.177	201.286	75.500	4.833	80.333

<i>(DKK. 1.000)</i>	Hjemsted	Retsform	Ejerandel	Egenkapital	Resultat 2018
				31. december 2018	
<i>Kapitalandele i tilknyttede virksomheder omfatter:</i>					
Naviair Surveillance A/S	København	A/S	100,0	62.996	-4.445
<i>Kapitalandele i associerede virksomheder omfatter:</i>					
Entry Point North AB	Malmø-Sturup	AB	33,3	57.111	22.390
NUAC HB	Malmø	HB	50,0	912	82
<i>Andre værdipapirer og kapitalandele omfatter:</i>					
Aireon Holdings LLC	Delaware, USA	LLC	4,4		

14 Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser (DKK. 1.000)	Koncern		Modervirksomhed	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Tilgodehavender fra salg af varer og tjenesteydelser, brutto	160.936	155.004	160.936	155.004
Hensættelse til imødegåelse af forventet tab	-4.101	-10.335	-4.101	-10.335
	156.835	144.669	156.835	144.669

15 Andre tilgodehavender (DKK. 1.000)	Koncern		Modervirksomhed	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Moms og afgifter	5.314	4.387	5.314	4.384
Øvrige tilgodehavender	50.174	13.763	50.171	13.763
	55.488	18.150	55.485	18.147

16 Reguleringsmæssige underdækninger (DKK. 1.000)			Tårnkontrol øvrige lufthavne
Reguleringsmæssige underdækninger 1. januar 2018			1.021
Årets regulering			-1.021
Reguleringsmæssige underdækninger 31. december 2018			0

Heraf forventes opkrævet inden for 1 år

-

17 Periodeafgrænsningsposter (DKK. 1.000)	Koncern		Modervirksomhed	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Forudbetalt løn	29.865	28.494	29.865	28.494
Øvrige periodeafgrænsningsposter	7.525	6.673	7.525	6.673
	37.390	35.167	37.390	35.167

18 Udskudt skat (DKK. 1.000)	Koncern		Modervirksomhed	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Udskudt skat hviler på følgende poster:				
Materielle anlægsaktiver	108.888	90.543	108.888	90.543
Fremført fradragbegrænsning, renter mv.	0	-4.686	0	-4.686
Overdækning afgifter	-33.870	-20.977	-33.870	-20.977
Fremførbart skattemæssigt underskud	0	8.274	0	2.307
	75.018	73.154	75.018	67.187

Udskudt skat pr. 31. december 2018 er afsat med 22 % svarende til den aktuelle skattesats.

19 Hensættelser til reguleringsmæssige overdækninger (DKK. 1.000)	En route	TNC	Tårnkontrol	I alt
	Danmark	København	øvrige lufthavne	
Hensættelser til reguleringsmæssige overdækninger 1. januar 2018	70.085	68.445	2.575	141.105
Tilbageført i året som følge af indregning i prisen	-25.457	-34.927	-2.575	-62.959
Ny overdækning opstået i året	55.439	20.370	0	75.809
Hensættelser til reguleringsmæssige overdækninger 31. december 2018	100.067	53.888	0	153.955
Heraf forventes tilbageført inden for 1 år	44.392	37.230	0	81.622

20 Ansvarlig lånekapital

Ansvarlig lånekapital er et stående lån til staten ved Transport-, Bygnings- og Boligministeriet. Der er afdragsfrihed i 10 år fra låneoptagelsen i 2010, hvorefter der skal afdrages på lånet i det omfang, Naviairs bestyrelse ud fra en samlet vurdering af den økonomiske stilling, likviditet og omfanget af ikke-efterslåede gældsforpligtelser til den tid skønner, at tilbagebetaling af lånet vil være forsvarligt. Lånet har en fast rente på 9 % p.a. og træder tilbage i forhold til Naviairs øvrige rentebærende gæld. Lånet opfylder dermed i henhold til låneaftalen betingelserne for at blive anset som egenkapital eller kapital sidestillet hermed.

21 Anden gæld

(DKK. 1.000)

	Koncern		Modervirksomhed	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Feriepengeforpligtelser	88.205	86.417	88.205	86.417
Skyldig løn, A-skat, sociale bidrag mv.	40.392	46.136	40.392	46.136
Andre skyldige omkostninger	16.011	27.787	16.011	27.787
	144.608	160.340	144.608	160.340

22 Eventualforpligtelser

Der påhviler Naviair en forpligtelse på maksimalt 1,1 mia. kr. vedrørende tjenestemandspensionslovens § 32 om rådighedsløn for tjenestemænd samt overenskomstansatte på særlige vilkår. Rådighedslønsforpligtelsen består af 3 års løn inklusive pension.

Naviair har sammen med sin svenske søstervirksomhed, LFV, etableret et fællesjet interessentskab, NUAC HB. Interessentskabet ejes ligeligt mellem Naviair og LFV. Parterne hæfter solidarisk og direkte for de forpligtelser, interessentskabet påtager sig.

Naviair har som omtalt under Anvendt Regnskabspraksis indregnet indtægter fra driftsprojekter med offentlig støtte i nettoomsætningen. Da regelsættet og retningslinjerne for indregning af disse indtægter endnu ikke foreligger fra EU-Kommissionen, er den sædvanlige praksis for indregning af modtaget funding fulgt. Der er en væsentlig usikkerhed om udfaldet af disse retningslinjer. Beslutter EU-Kommissionen, at modtagne indtægter i forbindelse med disse projekter skal tilbageføres til brugerne i form af en nedsættelse af raten, kan der opstå en forpligtelse til at reducere grundlaget for beregning af ratene.

Kontraktlige forpligtelser

Naviair er part i en række kontrakter, hvor Naviair enten er forpligtet til at præstere en realydelse eller en pengeydelse.

Naviair er forpligtet til at præstere realydelse (luftfartstjenester) i henhold til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens designering af Naviair og i henhold til aftaler med danske lufthavne. Herudover har Naviair indgået kontrakter om drift og vedligeholdelse af luftfartsrelaterede systemer og udstyr med danske lufthavne og andre danske udøvere af luftfartstjenester.

Inden for området Materielle anlægsaktiver under udførelse har Naviair indgået kontrakter om opgradering af Naviairs ATM-system og anskaffelse af luftfartsrelateret udstyr og systemer i størrelsesordenen 113 mio. kr. Den resterende betalingsforpligtelse i henhold til disse kontrakter udgør i størrelsesordenen 47 mio. kr.

23 Nærtstående parter og ejerforhold

Grundlag

Bestemmende indflydelse

Transport-, Bygnings- og Boligministeriet
DK 1220 København K

Ejer, 100 %

Øvrige nærtstående parter

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, DK 2300 København S

Tilsynsmyndighed

NUAC HB

Associeret virksomhed

Entry Point North AB

Associeret virksomhed

Naviair Surveillance A/S

Tilknyttet virksomhed

Forsvaret

Kontrakt om tårn- og indflyvningskontrol i Aalborg Lufthavn
Samarbejdsaftale om fælles udøvelse af luftfartstjenester
og lufttrafikstyring

Bestyrelse og direktion

Ledelseskontrol

Om Naviairs transaktioner med bestyrelse og direktion henvises til noten med personaleomkostninger.

Naviair har optaget et ansvarligt lån hos Transport-, Bygnings- og Boligministeriet som beskrevet i noten om ansvarlig lånekapital.

Alle transaktioner med nærtstående parter er sket på markedsvilkår.

24 Begivenheder efter balancedagen

Der er ikke indtruffet begivenheder efter regnskabsårets udløb, som påvirker det retvisende billede af årets resultat samt balancen pr. 31. december 2018.

25 Pengestrømsopgørelse – ændring i arbejdskapital

(DKK. 1.000)

	Koncern		Modervirksomhed	
	2018	2017	2018	2017
Ændringer i tilgodehavender mv.	-50.685	10.137	-55.321	13.997
Ændring i gældsforpligtelser mv.	30.677	-14.176	30.673	-14.175
	-20.008	-4.039	-24.648	-178

NAVIAIR

Naviair

Naviair Allé 1
DK 2770 Kastrup

T +45 3247 8000
F +45 3247 8800

www.naviair.dk

 @naviair

Årsrapport 2018, udgivet marts 2019

***Forsidebillede:** Airbus 340 fra SAS under start fra bane 22R i Københavns Lufthavn.*

***Fotograf:** Kasper Meldgaard*

Hent årsrapporten på www.naviair.dk/ar